

Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit

Nassuiaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

Siunnersuummut tunngavigineqarpoq, 2016-imi Inatsisartut akuerisaat *"Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata nr. 2, 12. maj 2005-imeersup UPA 2017-mi allanngortinneqarnissaa pillugu Naalakkersuisut suliniuteqaqqullugit inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Taamaaliornikkut atorfirmut atatillugu inigisap sivikinnerpaamik ukiuni tallimani attartoreerneratigut attartortup nalinginnaasumik attartukkatut inigilersinnaaqullugu"*.

Siunnersuummi Inatsisartunit kissaatigineqarpoq suliffeqarnermi nuttarsinnaanerulersitsinisaq, tassami sulisut sulisunut inissiami najugaqartut, inigisaminnik nalinginnaasumik inissiatut attartortittakkatut tiguisisarunik, allamik suliffeqalersinnaanissaat ajornannginnerulissasoq ilimanarmat.

Attartortup ukiut 7-it kingulliit sulisunut inissiami najugaqarsimasup, maannakkut sulisunut inissiamik najugarisaminik nalinginnaasumik inissiatut attartortittakkatut tiguisinnaatitaa-nera, inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni periarfissaqarpoq.

Allanguutissatut siunnersuummi matumani siunertaavoq, sulisunut inissiani attartortut inigisaminnik, nalinginnaasumik inissiatut attartortittakkatut sukkanerusumik tiguisinnaanissaat, taamaalillutillu allamik suliffeqalernissamut kiffaanngissuseqarnerulernissamik qulakkeerisinnaalernissaat. Taamaattoq pingaartumik kommunini aamma Namminersorlutik Oqartussani sulisut pisortat sulisunut inissiaataannut periarfissaqartuupput.

Innuttaasut allat, pisortat sulisunut inissiaataannut periarfissaqarlutik atorfinitsinneqarnissamik periarfissaqanngitsut, nalinginnaasumik inissiamut attartortittakkamut allatsinnissamut innersuunneqarput. Nalinginnaasumik inissiamut attartortittakkamut utaqqinerup sivisussusaa, sumiiffimmit sumiiffimmut nikerarpoq. A/S Inissiaatileqatigiiffik INI taamaalilluni paasisstissiivoq (november 2016), Qaqortumi nalinginnaasumik inissiamut attartortittakkamut utaqqineq ukioq ataaseq inulaarlugu sivisussuseqartoq, Nuummi utaqqineq ukiut 5-it sinnilaarlugit sivisussuseqarpoq, Sisimiuni utaqqineq ukiut 2-it inulaarlugit sivisussuseqarpoq aammalu Ilulissani utaqqineq ukiut 4-it sinnerlugit sivisussuseqarluni.

Piffissaq sulisunut inissiap nalinginnaasumik innissiatut attartortittakkatut allanngortitsiviginnaasaa, nalinginnaasumik inissiamut attartortittakkamut utaqqisarnerup sivisussusaanut sanilliullugu isigineqassaaq. Assigiinngissutaasoq annertusimappat, tamanna innuttaasunut

aalajangersimasunut, allat pilliutigalugit, immikkut pitsaanerusumik pinninnertut isigineqassaaq, tassami taakkua nalinginnaasumik inissiamik attartortittakkamik neqeroorfigineqanngimmata. Taamaattumik piffissaq nalinginnaasumik inissianut attartortittakkanut utaqqisarnerup sivilissusaanut sanilliullugu isigineqassaaq.

2. Inatsisissatut siunnersuummi immikkoortut pingaarnertit

a) Inatsisit atuuttut

Inatsisit atuuttut, inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. maj 2005-imeersumi, Inatsisartut peqqussutaanni nr. 14-imi 20. november 2006-imeersumi aamma Inatsisartut peqqussutaanni nr. 9, 5. december 2008-imeersumi allanngortinneqartumi, allassimapput.

Peqqussummi § 21, imm. 2-imi allassimasutut, attartortoq ukiut kingulliit 7-it sulisunut inissiami najugaqarsimasoq, maannakkut sulisunut inissiap najukkami nalinginnaasumik inissiatut attartortittakkatut, tignissaanut pininnaatitaaffeqarpoq.

b) Siunnersuut

Siunnersuutip malitsigisaanik attartortut sulisunut inissiami najugaqartut, siusinnerusukkut pi-sartunit ukiunik 2-nik siusinnerusumi sulisunut inissiap nalinginnaasumik inissiatut attartortittakkatut tignissaanik qinnuteqarsinnaassapput. Immikkoortup aallaqqaasiut ataani nassui-arneqartutut, illoqarfinni aalajangersimasuni sulisunut inissiap nalinginnaasumik inissiatut attartortittakkatut tignissaata utaqqinissaanut sanilliullugu, nalinginnaasumik inissiamut attartortittakkamut allatsinneq sukkanerusinnaavoq.

Attartortut sulisunut inissiamik inigisaminnik naammagisimaarinnittut, taamaalillutik sulisunut inissiaq inigisartik, nalinginnaasumik inissiatut attartortittakkatut, sukkanerusumik tigninnaassavaat. Attartortut nalinginnaasumik inissiamut attartortittakkamut allatsissimangitsut, kisianni sulisunut inissiami najugaqartut, taamaalillutik qanoq pisoqaraluarpalluunniit, allamik inissarsiortussanngortariaqaratik, allami suliffeqalernissamut periarfissaqarnerulissapput.

Inatsisissatut siunnersuut inatsimmut atuuttumut sanilliullugu	
	§ 1 Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. maj 2005-imeersumi, Inatsisartut peqqussutaanni nr. 14-imi 20. november 2006-imeersumi aamma Inatsisartut peqqussutaanni nr. 9, 5. december 2008-imeersumi allanngortinneqartumi, uku allanngortinneqarput:

<p><i>Imm. 2.</i> Attartortoq ukiuni kingullerni arfineq marlunni sulisunut inissiami najugaqarsimasoq pisinnaatitaavoq sulisunut inissiaq najukkani inissiatut nalinginnaasumik attartortittakkatut tigussallugu, taamaattorli tak. 4.</p>	<p>1. <i>Imm. 2.</i> Attartortoq ukiuni kingullerni tallimani sulisunut inissiami najugaqarsimasoq, sulisunut inissiap najukkani inissiatut nalinginnaasumik attartortittakkatut tiginissaanut pisinnaatitaavoq, taamaattoq takuuk imm. 4.</p>
<p>1) Naalagaaffiit sullissiviisa ilaanni atorfeqartunut inissianut innersuunneqartunut, tak. § 11.</p>	<p>2. § 21, <i>imm. 4, nr. 1,</i> atorunnaarsinneqarpoq. Nr. 2-4 tamatuma kingorna tassaalerput 1-3.</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Inatsisartut inatsisaat ulloq 1. august 2017 atuutilerpoq.</p>

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniutaasussat

Sulisunut inissiap nalinginnaasumik inissiatut attartortittakkatut tiginissaanik periarfissaqarneq atuutereerpoq. Allangortitsineq tunngavigalugu aningaasaqarnikkut imaluunniit allaffissornikkut sunniutaasussat annertunerulissasut naatsorsuutigineqanngilaq.

4. Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniutaasussat

Siunnersuut inuussutissarsiortunut sunniuteqassasoq naatsorsuutigineqanngilaq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusaannut sunniutaasussat

Siunnersuut avatangiisinut, imaluunniit pinngortitamut sunniuteqassasoq naatsorsuutigineqanngilaq.

6. Innuttaasunut sunniutaasussat

Innuttaasut sulisunut inissiaq najukkamik nalinginnaasumik inissiatut attartortittakkatut tiginissaanut pitsaanerusunik periarfissaqalernissaq naatsorsuutigisinnaavaat, tassami piumasagaat ukiunit 7-init 5-inut sivikillineqarmat. Tamanna innuttaasup kiffaangissuseqarluni, maannakkut inissiaq attartukkani annaasariaqarnagu, atorfininnissamik qinnuteqarsinnaaneranut iluaqutaassaaq.

Allanguutissatut siunnersuut innuttaasunut allanut, sulisunut inissiamut innersuunneqarnissamut periarfissaqanngitsunut, sunniuteqarnerlussasoq naatsorsuutigineqanngilaq, tassami nalinginnaasumik attartortutut allatsinnissaq suli pilerinaateqarnerusussammat. Aallaqqaasiummi nassuiarneqartutut, nalinginnaasumik inissiamut attartortittakkamut allatsinneq sukkanerussaavoq, inissiamik attartortittakkamik tunineqarnissamut utaqqisarneq ataatsimut isigalugu sivikinnerulluni, illoqarfiit anginerusut aalajangersimasut ilaanatik.

7. Sunniutaasussat pingaarutillit allat

Siunnersuut allanik annertuunik sunniuteqassasoq naatsorsuutigineqanngilaq.

8. Oqartussaasunut kattuffinnullu tusarniaaneq

Inatsissatut siunnersuut piffissami 19. december 2016-mit – 6. februar 2017-mut tusarniaassutigineqarpoq.

Siunnersuut tusarniaaffigineqartunut makkununga tusarniaassutigineqarpoq:

Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfik

Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalackersuisoqarfik

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalackersuisoqarfik

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermit Nukissiuuteqarnermullu

Naalackersuisoqarfik

Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut, Naligiissitaanermit Inatsisinillu atortitsinermit

Naalackersuisoqarfik

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik

Ilinniartitaanermit, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut, Ilageeqarnermullu

Naalackersuisoqarfik

Namminiilivinnermut, Pinngortitamut, Avatangiisinut Nunalerinerimullu Naalackersuisoqarfik

A/S Inissiaatileqatigiiffik INI

Iserit A/S

Agerskov Consulting ApS

KANUKOKA

Qaasuitsup Kommunia

Kommuneqarfik Sermersooq

Qeqqata Kommunia

Kommune Kujalleq

KANUNUPE

SIK (Sulinermit Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat)

Sulisitsisut

Peqqinnissaq Pillugu Kattuffiit (PPK)

Nunatsinni Perorsaasut Kattuffiat (NPK)

Atorfillit Kattuffiat (AK)

IMAK (Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianeersut Kattuffiat)

Ilinniagartuut Kalaallit Nunaanni kattuffiat (ASG)

Siumut

Atassut

Demokraatit

Partii Naleraq

Inuit Ataqtigiit

Mittarfeqarfiit A/S

Katuaq I/S

Nukissiorfiit A/S

Asiaq A/S

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi

Kalaallit Nunaanni Politimestereqarfik

Nunatta Eqqartuussivia, ilanngullugit Eqqartuussivinnut aqutsisoqarfik, HR-mut Sullissivik aamma Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivinni eqqartuussisoq

Tusarniaanermut piffissamut killiliussap naanerani tusarniaaffigineqartunit makkunannga akissuteqaat tiguneqarpoq, tusarniaanermut akissuteqaammut oqaaseqaat uingasumik allassimavoq:

Mittarfeqarfiit A/S, Sulisitsisut, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut, Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfik, Kalaallit Nunaanni Politiit aamma Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalackersuisoqarfik siunnersuummut oqaaseqaatissaqarsimangillat.

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi inatsimmi allannguutissatut siunnersuutigineqartunut oqaaseqaatissaqarsimangilaq, naalagaaffimmi sulisunut killiliinerit, sulisunut nunaqavissunut, sulisunut inissiami najugaqartunut, allanngortinneqartariaqartut, eqqaassanngikkaanni. Tamanna attartortitsisarnermut inatsisip allanngortinneqarnissaanut atatillugu allanngortinneqassasoq siusinnerusukkut neriorsuutigineqarsimavoq, tamannalu pisimasoq suli takuneqarsimanani.

Nunatta Eqqartuussiviani eqqartuussisup tikkuarpaa, paasiuminaatsumik assigiinngisitsisoqartoq, tassami naalagaaffimmi sullissiviit tamarmik aalajangersakkami pineqartunut ilaasut takuneqarsinnaanngimmat. Aammattaaq naalagaaffimmi sullissivinni sulisut attartukkaminik tiguisinnaalerlugit allanngortitsineq, inissiani nalinginnaasuni inissiamik innersuussinermut taamaallaat tunngassuteqarsinnaassaaq aammalu naalagaaffiup nammineerluni inissiaataannut tunngassuteqarsinnaassanani, ilanngullugit Namminersorlutik Oqartussani/Illuut A/S-imi naalagaaffiup attartugai. Attartukkat taakkua qanoq pisoqaraluarpalluunniit aalajangersakkami pineqartut avataanniissapput.

Eqqartuussivinnut aqutsisoqarfimmi naatsorsuutigineqarpoq, inissianik attartortitsisarneq pillugu inatsimmi, atorfilinnut inissiat pineqartunut ilaanngitsut, taamaattumik Eqqartuussivinnut aqutsisoqarfik tusarniaanermut pineqartumut oqaaseqaatissaqanngilaq.

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandimit aamma Nunatta Eqqartuussiviani eqqartuussisumit tusarniaanermut akissuteqaat § 21, imm. 4, nr. 1-ip inatsimmi atorunnaarsinneqarneranik malitseqarluni, siunnersuummi allannguuteqartitsinissamut pissutissaqalersitsivoq. Atorfilinnut inissiat immikkoortinneqartut allannguutissatut siunnersuummi pineqartunut ilaanngillat.

Ineqarnermi maalaaruteqartarfiup allattoqarfiata, IMAK-ip aamma SIK-p siunnersuut taperserpaat. Atorfeqarneq tunngavigalugu sulisunut inissiamiingikkaanni, inissiamut attartortittakkamut nalinginnaasumik utaqqinerup sivisussusaanut tunngatillugu, siunnersuutip equtitsinermik malitseqannginnissaa pingaaruteqartoq SIK isumaqarpoq.

Kommuneqarfik Sermersooq siunnersuutigaa attartortitsisumit iliuuseqartoqartassasoq, tassani inissiatileqatigiiffiit ukiut 5-it imaluunniit 7-it qaangiunneranni, attartortut inigisaminnik inissiatut attartortittakkatut nalinginnaasutut tiguisinnaasut, neqeroorfiginiarlugit/nalunaarfiginiarlugit, attartortitsisut nalunaarfigisassallugit. Tamatumani sulisunut inissianut ataatsimoortunut tunngatillugu siumut takorluuisinnaanerunissaq qulakkeerneqarsinnaavoq.

Kommuneqarfik Sermersooq aamma isumaqanngilaq Inatsisartut peqqussutaat maannatut iluseqarluni, avittoqartillugu angajoqqaatut oqartussaasuuneq assigiimmik aveqatigiiffiusimappat, inoqutigiit annertussusaat aallaavigalugu inissiamut innersuussisarnermut isummorsorfiunngitsoq.

Naggasiutigalugu inissianut attartortittakkanut nalinginnaasunut utaqqinerup sivisussusaanik naatsorsuineq Kommuneqarfik Sermersuup eqqumiigaa aammalu innuttaasut taamaalillutik siusinnerusukkut pisartunit ajornerusumik inissineqarnissaat aarleqqutigalugu oqaatigalugu.

KANUKOKA-p siunnersuut taperserpa, kisianni isumaqarluni inatsisissatut siunnersuut ikaarsaarnermi aalajangersagartaqarani atuutilissappat, sulisut arlallit sulisunut inissiap najukkamik tiguisinnaanissaanut ukiuni ataatsimiit marlunni utaqqisussaagaluartut, inatsisip atuutilernerani ingerlaannaq pisinnaatitaalissasut. Inatsisip atuutilernerani, assersuutigalugu inissiap inissiatut nammineq pigisatut tigunissaanut imaluunniit nammineq inissiamik attartortittakkamik, piginneqatigiilluni inissiamik imaluunniit inissiamik nammineq pigisamik pissarsinissamut, periarfissatut allatut, periarfissamut tassunga innuttaasut taakkua piareersimanissaat qulakkeerniarlugu, atuutilerfissaa qaammammik ataatsimik imaluunniit marlunnik kinguartinneqarnissaa isumaliutersuutigineqarsinnaagaluarpoq, tassami taamaangippat inatsit piffissap aasaanerani sulingiffeqarfiusup aallartinnissaa sioqqullugu piffissami sivikinnerusumi, akuerineqassasoq naatsorsuutigineqarsinnaammat.

Attartortoq sulisunut inissiami najugaqartoq, taanna inissiatut attartortittakkanut nalinginnaasutut tigusunnerlugu nammineerluni isummertariaqarpoq, allannguutissatut siunnersuummi attartortoq sulisunut inissiaq najukkani inissiatut attartortittakkatut nalinginnaasutut tigussagaa, pinngitsaalineqanngilaq.

Inissiamut attartortittakkamut nalinginnaasumut utaqqisarnerup agguaqatigiissillugu sivisussusaa pillugu paasisutissat, A/S Inissiatileqatigiiffik INI-mit piniarneqarput. Inissiamut attartortittakkamut nalinginnaasumut utaqqisarnerup sivisussusaanut

tunngatillugu equtisoqassasoq naatsorsuutigineqanngilaq, tassami attartortut inissiami najugaqareersut tassani pineqarmata.

Inatsisissatut siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit

§ 1-imut

Nr. 1-imut

Aalajangersagaq annertunerpaatigut aalajangersakkamik atuutereersumik ingerlatitseqqiineruvoq, taamaattoq allannguutaalluni, sulisunut inissiami attartortup sulisunut inissiaq najukkani, ukiunut 7-inut taarsiullugu, ukiut 5-it qaangiunneranni nalinginnaasumik inissiatut attartortitakkatut, tigusinnaagaa.

Attartortup sulisunut inissiaq sulisitsisuni assigiinngitsuni assigiinngitsunik arlalinnik suliffeqarnermini inigisimaneraa apeqqutaanngilaq, attartortoq ukiut kingulliit 5-it sulisunut inissiami tassani ataatsimi najugaqarsimaannassaaq. Sulisunut inissiamik tiguisinnaatitaanermi ilaatinneqanngitsut, imm. 4-mi allassimapput.

Attartortup sulisunut inissiaq nalinginnaasumik inissiatut attartortitakkatut tigunissaa kissaatigiguniuk, attartortoq attartortitsisumut imaluunniit attartortitsisup allaffissornikkut aqutsisuanut, taamaattumik atuuttoqarpat, saaffiginnissaaq.

Nr. 2-mut

Aalajangersagaq atorunnaarpoq, inissiat aalajangersimasumik siunertaqartunut inniminnigaasut imaluunniit atorfinnut aalajangersimasunut immikkoortinneqartut § 21, imm. 4, nr. 4-mi maleruagassaqartinneqartut, takuuk § 5, imm. 3 ilaatinneqanngimmata.

Naalagaaffiup sullissiviini sulisut siusinnerusukkut sulisunut inissiaminnik inissiatut attartortitakkatut nalinginnaasutut tigusinissamut periarfissaqarsimangillat, tassami sulisunut inissiat taakkua taaneqartut, inissiaammata inniminnigaasut, nalinginnaasumik sulisunut inissiani ataatsimoortuni nalinginnaasuni ilaatinneqanngitsut. Tamatuma malitsigisaanik Kalaallit Nunaanni nunaqavissut, assersuutigalugu Namminersorlutik Oqartussani imaluunniit kommunini sulisut periarfissaasa assigiinnik periarfissaqarsimangillat.

§ 2-mut

Siunnersuutip piffissaq atuutilerfissaa aalajangersakkami allassimavoq.